

Nr 141

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning med vissa bestämmelser till motverkande av spridning av flyghavre; given Stockholms slott den 15 mars 1957.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning med vissa bestämmelser till motverkande av spridning av flyghavre.

GUSTAF ADOLF

Bernhard Näsgård

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås, att gällande förordning med vissa bestämmelser till motverkande av spridning av flyghavre ersättes med en ny, som innehåller skärpta föreskrifter. Analystväng införes beträffande all spannmål, som importeras för foderändamål. För odlare föreslås ovillkorlig skyldighet, att vid leverans av spannmål lämna mottagaren skriftligt meddelande huruvida flyghavre förekommer på hans brukningsenhet eller icke. Är odlaren oviss hur härmed förhåller sig, kan han dock i stället uppgiva detta. Föreligger ej positivt meddelande om att odlarens brukningsenhet är fri från flyghavre, skall varan alltid analyseras innan uppköparen försäljer den för foderändamål. Vara som innehåller större halt flyghavre än lantbruksstyrelsen tillåter skall finförmalas innan den för foderändamål säljes till förbrukare. I fråga om importerad vara skall finförmalningen i regel ske redan i importorten.

Förslag

till

Förordning**med vissa bestämmelser till motverkande av spridning av flyghavre**

Häriigenom förordnas som följer.

1 §.

Spannmål eller spannmålsavrens, som ej undergått finförmalning (fingröpning), må ej saluhållas eller säljas som fodervara, om däri förekomma frön av flyghavre (*Avena fatua* eller *Avena sterilis*) i större antal än som är tillåtet enligt av lantbruksstyrelsen utfärdade föreskrifter.

Vad nu sagts skall dock ej gälla försäljning till köpman för hans rörelse och ej heller annan försäljning från den som odlat spannmålen, om den sker utan offentligt utbudande.

2 §.

Jordbrukare är skyldig att vid leverans av spannmål, som odlats på hans brukningsenhet, lämna mottagaren skriftligt meddelande om huruvida flyghavre förekommer på brukningsenheten eller icke. Är jordbrukaren oviss huru härmed förhåller sig, äger han i stället uppgiva detta i meddelandet.

3 §.

Den som för foderändamål antingen förvärvat spannmål av odlare, vilken icke i meddelande enligt 2 § uppgivit att hans brukningsenhet är fri från flyghavre, eller till riket infört spannmål, är skyldig att låta provtaga och analysera varan med avseende på halt av flyghavre enligt av lantbruksstyrelsen utfärdade föreskrifter.

4 §.

I fråga om spannmål som för foderändamål införts till riket skall sådan undersökning rörande förekomst av flyghavre som avses i 3 § ske innan varan fraktas från importorten. Visar undersökningen att varan jämlikt 1 § icke må saluhållas utan finförmalning, skall jämväl finförmalningen verkställas i importorten.

Lantbruksstyrelsen äger, om särskilda omständigheter därtill föranleda, medgiva undantag från stadgandena i första stycket.

5 §.

Vid försäljning mellan köpmän i och för deras rörelse är säljare, vare sig det av köparen påfordras eller icke, pliktig att å följesedel eller köpekontrakt eller genom annan skriftlig handling lämna köpare uppgift om huruvida i varan förekommer flyghavre i sådan mängd, att varan jämlikt 1 § icke får saluhållas utan finförmalning och, om så är fallet, jämväl angiva analysresultatet samt analysbevisets nummer och datum.

6 §.

Överträder någon uppsåtligen eller av oaktsamhet det i 1 § stadgade förbudet eller bryter någon mot föreskrifterna i 3 eller 4 § eller underlåter någon att fullgöra i 2 eller 5 § föreskriven uppgiftsskyldighet eller lämnar någon vid fullgörande av uppgiftsskyldighet, som nyss sagts, medvetet eller av oaktsamhet felaktig uppgift, straffes med dagsböter.

7 §.

Det åligger lantbruksstyrelsen att före den 15 september varje år upprätta och kungöra förteckning över de län eller delar av län, där flyghavreförekomst av någon betydelse iakttagits.

8 §.

I fråga om tillsynen å efterlevnaden av denna förordning meddelas bestämmelser av Konungen.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1957, då förordningen den 21 mars 1952 (nr 142) med vissa bestämmelser till motverkande av spridning av flyghavre skall upphöra att gälla.

*Utdrag av protokoll över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
15 mars 1957.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, HEDLUND, PERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, NÄSGÅRD, KLING, ELIASSON.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Näsgård, anmäler fråga om *ändring av bestämmelserna till motverkande av spridning av flyghavre* samt anför följande.

I skrivelse den 4 december 1956 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om vissa ändringar i gällande bestämmelser till motverkande av spridning av flyghavre.

Över lantbruksstyrelsens framställning har efter remiss yttranden avgivits av kommerskollegium, statens jordbruksnämnd, statens centrala frökontrollanstalt, Sveriges centrala fröråd, Svensk spannmålshandel, ekonomisk förening, Föreningen svenska handelskvarnar, Svenska bygdekvarnars riksförbund, Sveriges grossistförbund, Svenska foderämnes- och spannmålsimportörernas förening, Hushållningssällskapens förbund, Sveriges lantbruksförbund, Riksförbundet Landsbygdens folk, Sveriges fröengrossistförening samt Föreningen Sveriges spannmålsintressenter.

Jag anhåller nu att få upptaga denna fråga till behandling.

Inledning

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 23 februari 1950 hemställde *styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt*, att åtgärder snarast måtte vidtagas för att motverka vidare spridning inom landet av ogräset flyghavre (*Avena fatua*).

Rörande flyghavrens förekomst och spridningssätt yttrade anstaltsstyrelsen därvid följande.

Flyghavren är ett av de svåraste ogräs lantmännen har att bekämpa på öppen åker. Då den till utseendet mycket liknar odlad havre, förbises den ibland, när den ej förekommer i alltför stor mängd, och har därför ofta fått en ganska stor utbredning, innan den observerats. Fröna, som vanligen mognar tidigare än hos de stråsädesgrödor, i vilka den växer, faller vid mognaden av och hamnar på marken. Här gror de i regel ej på hösten utan nedbrukas i marken. De kärnor, som nästa år ligger nära jordytan, gror

och ger upphov till nya plantor, medan de övriga med bibehållen grobarhet kan kvarligga i jorden flera år och först gror, när de kommer upp till jordytan igen. Dessa egenskaper jämte det förhållandet, att vi ej f. n. har några kemikalier eller andra medel, med vilka detta ogräs ekonomiskt och effektivt kan förintas, gör att bekämpningen av flyghavren är mycket besvärlig och tidsödande och oftast får inskränkas till uppräckning av plantorna för hand, trädesbruk och omläggning av växtföljden. För att bli effektiv måste bekämpningen fortgå oavbrutet under en lång följd av år.

Flyghavren har länge förekommit inom vissa bestämda områden inom landet, t. ex. delar av Östgötaslätten, sjösänkingsområdena i Örebro län o. s. v. Här har den varit nog så förlustbringande för de jordbrukare, som fått dragas med den. I allmänhet har den dock ej visat större tendens att sprida sig utom dessa områden. På senare år har emellertid en markant förändring härvidlag skett, i det att flyghavren nu börjat visa sig på den ena egendomen efter den andra i t. ex. Sörmland, Uppland och Halland. Orsakerna härtill torde vara flera. Bland viktigare sådana kan nämnas den större rörligheten beträffande handel med foder- och brödsäd, trädesbrukets avtagande, import av flyghavrebemängd fodersäd från länder, där flyghavre förekommer på praktiskt taget varje fält o. s. v. Det har även förmodats, att den allt vanligare skördetröskningen skulle kunna ha någonling med denna spridning att göra. Huru än därmed förhåller sig kvarstår det faktum, att flyghavren uppenbarligen ökat på senaste tid och att någonting måste göras för att begränsa dess spridning.

Spridning från gård till gård och från fält till fält sker dels genom utsädet, dels genom människor, djur, säckar och maskiner (flyghavrekärnorna är försedda med borst och hårbeklädnad) och dels såsom inblandning i fodersäd, halm, agnar, avrensningar o. s. v. Det sista spridningssättet synes vara det farligaste. Flyghavrekärnorna kan nämligen oskadda passera djurens matsmältningskanal och hamnar sedan på gödselhögen. Om gödseln ej är mycket väl brunnen, utföres de fortfarande livsdugliga kärnorna från foder- och strömedel med gödseln på åkrarna och ger upphov till ett flyghavrebestånd, som det kan ta många års mödor att åter förgöra. På några få år förökar sig under gynnsamma omständigheter ett sådant bestånd, så att i vårsädesgrödorna flyghavreplantornas antal kan bli större än vårsädens, varigenom dennas avkastning nedsättes till 50 % eller därunder.

Anstaltsstyrelsen föreslog, att importörer av stråsåd för foderändamål skulle åläggas att vid importen låta uttaga prov av varan för undersökning angående förekomsten av flyghavre. Skulle varan befinnas innehålla mer än fem flyghavrekärnor per kilogram, skulle importören vara skyldig att före försäljning låta finförmala varan. Förslaget innebar vidare, att för den som yrkesmässigt verkställde rensning av spannmål förbud skulle föreligga att utan föregående finförmalning sälja avrens till kunder, som ej själva bedrev dylik rensningsverksamhet. Slutligen föreslog anstaltsstyrelsen, att lantbrukare, som erhållit vetskap om att flyghavre förekom på hans gård, skulle åläggas att lämna skriftlig upplysning därom vid försäljning av spannmål, samt att föreskrift skulle meddelas om skyldighet för köpare, som mottagit dylik uppgift, att vidarebefordra denna vid återförsäljning av varan.

I yttrande över framställningen föreslog lantbruksstyrelsen, att i stället för de föreskrifter frökontrollanstalten ifrågasatt beträffande import och handel med spannmålsavrens förbud skulle utfärdas mot offentligt salubju-

dande av foderspannmål, spannmålsavrens och till foder avsedd brödsäd annat än i finförmalet skick, därest varan innehöll mer än en viss mängd flyghavrekärnor per kilogram. Vidare skulle avrens ej få inblandas i spannmål, som var avsedd till foder. Vid sitt yttrande fogade lantbruksstyrelsen ett utkast till författningsbestämmelser i ämnet.

Över såväl frökontrollanstaltens som lantbruksstyrelsens förslag avgavs yttranden från bland annat handelns, kvarnindustriens och jordbrukets organisationer. Samtliga remissinstanser tillstyrkte, att statliga åtgärder i en eller annan form mot spridning av flyghavre snarast vidtogs. Mot anstaltens och lantbruksstyrelsens förslag framfördes dock invändningar på väsentliga punkter. Från handelns sida anmärktes, att en obligatorisk analyskyldighet — även om den möjligen kunde vara av behovet påkallad i fråga om importspannmål — skulle medföra icke obetydliga olägenheter och kostnader för handeln, vilket måste fördyra varan. I fråga om förmalningstvånget ansåg man, att lantbruksstyrelsens förslag var alltför strängt med tanke på de svårigheter och kostnader, som detsamma skulle vålla vid den praktiska tillämpningen. Man gjorde också gällande, att det borde vara tillfyllest, om spannmålen gjordes till föremål för normal gröpning. Förslaget avstyrktes följaktligen i denna del, sådant det var utformat av lantbruksstyrelsen. Även från kvarnindustriens sida framhölls de praktiska svårigheterna i samband med analysering och finförmalning.

Svenska lantmännens riksförbund ansåg, att det borde ankomma på importörerna att vid sina inköp göra förbehåll, att varan ej fick innehålla flyghavre i större mängd än som lantbruksstyrelsen funnit kunna tillåtas, samt att genom avlastningskontroll förvissa sig om att detta villkor iakttogs. Därest fodersäd med högre flyghavrehalt infördes till riket, borde den enligt förbundets mening finförmalas i importhamnen. I fråga om inhemsk fodersäd anslöt sig förbundet i princip till lantbruksstyrelsens ståndpunkt, men ansåg att det föreslagna försäljningsförbudet borde begränsas till att omfatta endast sådana delar av landet, där förekomst av flyghavre konstaterats. Förbundet ifrågasatte, om det var nödvändigt att låta även gröpad vara inbegripas under förbudet.

Genom en den 30 november 1951 dagtecknad proposition, nr 6, föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag. Riksdagen biföll propositionen. Kungl. Maj:t utfärdade därefter den 21 mars 1952 dels förordning (nr 142) med vissa bestämmelser till motverkande av spridning av flyghavre, dels kungörelse (nr 143) om tillsyn å efterlevnaden av nämnda förordning.

Gällande bestämmelser

I 1 § förenämnda förordning den 21 mars 1952 (nr 142) stadgas, att spannmål eller spannmålsavrens, som ej undergått gröpning eller finförmalning, ej må saluhållas eller säljas som fodervara, om däri förekommer frön av flyghavre i större antal än som är tillåtet enligt av lantbruksstyrelsen utfärdade föreskrifter. Undantag härifrån föreskrives i 2 § vid försäljning till köpman för hans rörelse samt vid annan försäljning från den som odlat spannmålen, om försäljningen sker utan offentligt utbudande. Jordbrukare, som äger vetskaper om att flyghavre förekommer på hans brukningsdel, är jämlikt 3 § skyldig att vid leverans av där odlad spannmål lämna mottagaren skriftligt meddelande om förhållandet. Överträder någon uppsåtligen eller av oaktsamhet det i 1 § stadgade förbudet eller underlåter någon att fullgöra i 3 § föreskriven uppgiftsskyldighet straffas han med dagsböter. Det åligger lantbruksstyrelsen att före den 1 augusti varje år upprätta och kungöra förteckning över de län eller delar av län där flyghavreförekomst av någon betydelse iakttagits. Några bestämmelser om provtagning och analysering av importerad spannmål har ej intagits i förordningen.

Enligt 6 § i förordningen äger Kungl. Maj:t meddela bestämmelser i fråga om efterlevnaden av förordningen. Sådana har utfärdats i den tidigare omnämnda kungörelsen den 21 mars 1952 (nr 143) och innebär i huvudsak följande.

Om spannmål eller spannmålsavrens saluhålles såsom fodervara annorledes än i gröpat eller finförmalet skick och ej sådant fall föreligger som omförmäles i 2 § nyss nämnda förordning, äger allmän åklagare taga prov av den saluhållna varan för kontroll av att den uppfyller de i 1 § samma förordning angivna fordringarna. För samma ändamål äger åklagaren även avfordra säljaren erforderliga uppgifter. Samma befogenheter tillkommer tjänsteman eller provtagare som är anställd vid Statens centrala frökontrollanstalt eller statsunderstödd lokal frökontrollanstalt, jordbrukskonsulent och jordbruksinstruktör hos hushållningssällskap samt den som centrala frökontrollanstalten därtill förordnar. Vidare äger köpare av fodervara under vissa förutsättningar påkalla att prov tages av den inköpta varan. Tagna prov skall undersökas vid centrala frökontrollanstalten. Om undersökning ger vid handen att förseelse mot gällande bestämmelser blivit begången, åligger det anstalten att anmäla detta till åklagare.

Lantbruksstyrelsens förslag

I sin framställning den 4 december 1956 anför lantbruksstyrelsen till en början, att de åtgärder som med stöd av nu gällande bestämmelser företagits icke varit tillräckliga att förhindra spridning av flyghavre. Styrelsen uttalar därefter följande.

Då flyghavren utgör ett av våra skadligaste och samtidigt mest svårutrotade ogräs, är förhållandet ägnat att inge allvarliga betänkligheter. En särskilt stor fara för spridning av flyghavre har uppstått i samband med den omfattande import av fodersäd, som ägt rum under vintern 1955—56 till följd av den genom torkan år 1955 starkt reducerade skörden inom landet. Redan i början av säsongen visade det sig, att dylika importpartier ofta innehöll flyghavrekärnor i icke obetydlig mängd och att de förekom i alla sorters fodersäd, såsom havre, korn, foderveve, foderråg, blandsäd, sorghum och spannmålsavrens. Enligt vad lantbruksstyrelsen erfarit, synes importörerna ofta ha underlåtit att förvissa sig om, huruvida flyghavre förekom i fodervarorna, samt i befintligt skick försålt dessa till olika delar av landet. Återförsäljarna torde ha handlat på samma sätt. Efter ingripande av lantbruksstyrelsen företogs en omfattande provtagning genom hushållningssällskapen och frökontrollanstalterna för kontroll av efterlevnaden av bestämmelserna. På grund av den nuvarande utformningen av föreskrifterna kunde emellertid kontrollen insättas endast i detaljistledet för försäljning till förbrukare. I samband med provtagningarna konstaterades att fodervarorna i stor utsträckning redan hade nått förbrukarna i oförmalet skick. Lantbruksstyrelsen befarar, att man på grund härav har att emotse en stor spridning av flyghavre även till delar av vårt land, som tidigare varit fria från ogräset i fråga.

Resultaten av nämnda undersökning har av lantbruksstyrelsen sammanställts i följande tabell.

Bestämningar av flyghavrehalt den 1/7 1955—24/1 1956

Undersökt varuslag	Antal partier	Procent partier					
		fria från flyghavre	med flyghavre	med högst nedanstående antal flyghavrekärnor per kg			med mer än 15 st per kg
				2	5	15	
Fodersäd (drygt 90 % import)	160	36,3	63,7	47,5	61,3	74,4	25,6
Kvarnvaror	327	83,5	16,5	89,9	95,4	98,8	1,2
Utsäden	4 599	96,3	3,7	99,1	99,5	99,9	0,1

Sammanställningen visar, fortsätter styrelsen, att av de undersökta fodersädespartierna endast omkring 36 procent var fria från flyghavre. 25 procent av partierna var så flyghavrebemängda, att enligt nu gällande bestämmelser åtal kunnat följa. För att ytterligare belysa det allvarliga läget må nämnas att

vart 4:e parti hade mer än 15 flyghavrekärnor per kg.
 » 8:e » » » » 100 » » »
 » 15:e » » » » 500 » » »
 » 40:e » » » » 1 000 » » »
 » 80:e » » » » 1 500 » » »

Lantbruksstyrelsen upplyser därefter att i anledning av undersökningen vissa åtgärder vidtagits och anför härom.

Mot bakgrunden av de nu angivna analysresultaten står det klart, att snara och kraftiga åtgärder måste vidtagas för att förhindra ytterligare spridning av flyghavren. Lantbruksstyrelsen har därför ansett sig böra i detta hänseende skärpa fordringarna på utsädesvara, som utbjudes till försäljning. Från och med den 1 juli 1956 gäller sålunda, att flyghavre icke alls får förekomma i statsplomberad sådan vara. Tidigare hade en myckenhet av 2 stycken flyghavrekärnor per kilogram vid statsplombering av vanlig bruksvara varit tillåten. Vidare har styrelsen föreskrivit, att i annan utsädesvara, som må saluhållas, antalet flyghavrekärnor icke må överstiga 2 stycken — tidigare 5 stycken — per kilogram.

Dessa föreskrifter är emellertid, uttalar styrelsen, ej tillfyllest. För att åstadkomma en någorlunda effektiv bekämpning av flyghavren torde det bli nödvändigt att genomföra skärpta fordringar även i fråga om fodersäd. Härför erfordrades i första hand en omarbetning av bestämmelserna i förordningen.

Styrelsen har framlagt förslag till ny *förordning med vissa bestämmelser till motverkande av spridning av flyghavre*. Förslaget torde som *bilaga* få fogas till detta protokoll. Styrelsen anför i anslutning till de i förslaget intagna bestämmelserna följande.

Vid import av foderspannmål och spannmålsavrens bör föreskrivas analysvång vid införseltillfället. Analystvång bör även åligga en var uppköpare av svenskodlad fodersäd från odlare, som uppger att flyghavre förekommer på hans brukningsdel. Vidare bör skyldigheten för odlare att vid försäljning av fodersäd, som odlats på hans brukningsdel, uppgiva om där förekommer flyghavre göras ovillkorlig.

Enligt nu gällande bestämmelser må spannmål eller spannmålsavrens, som ej undergått gröpning eller finförmalning, ej saluhållas eller säljas som fodervara, om däri förekommer frön av flyghavre i större antal än som är tillåtet enligt av lantbruksstyrelsen utfärdade föreskrifter. Med gröpning avses här förmalning av spannmålen till en finhetsgrad, som varierar högst väsentligt på olika orter inom landet. Eftersom denna behandlingsmetod sålunda icke alltid innebär en garanti för att i spannmålen befintliga flyghavrekärnor oskadliggöres, är det enligt styrelsens mening nödvändigt att skärpa de nuvarande bestämmelserna och uppställa som villkor för saluhållande eller försäljning av fodervaran att den är finförmalen. Då emellertid ett dylikt krav i vissa fall skulle kunna medföra olägenheter för handeln med fodervaror, anser styrelsen, att detsamma bör gälla endast vid försäljning till konsument, medan däremot försäljning av icke finförmalen vara skulle liksom hittills vara tillåten köpmän emellan för deras rörelse.

Något analystvång för uppköpare eller importör av fodervaror har hittills icke förelegat. Vid företagna undersökningar har också kunnat konstateras, att man inom spannmålshandeln ofta underlåtit att förskaffa sig kännedom om, huruvida varan innehållit otillåten mängd flyghavre. För att minska riskerna för spridning av flyghavre, då icke finförmalen fodervara passerar

flera handelsled, bör stadgas skyldighet för säljare att, vare sig köpare påfordrar det eller icke, å följesedel eller köpekontrakt eller genom annan skriftlig handling lämna köpare uppgift om, huruvida i varan förekommer flyghavre i sådan mängd, att den icke får försäljas till konsument utan finförmalning och om så är fallet, jämväl angiva analysresultat samt analysbevisets nummer och datum. Sistnämnda uppgifter skulle vara av betydelse även i det avseendet att varans ursprung lättare skulle kunna utrönas, då ifrågavarande varuslag i allmänhet säljes och levereras i oplomberat skick. En sådan skärpning av berörda bestämmelser skulle emellertid medgiva möjlighet för handeln att låta finförmala spannmålen och spannmålsavrenset på tid och plats, som låter sig bäst göra ur teknisk och ekonomisk synpunkt.

Stadgandet om lantbruksstyrelsens åliggande att före den 1 augusti årligen upprätta och kungöra förteckning över områden, där flyghavre av någon betydelse iakttagits, bör ändras så, att kungörandet i stället skall ske före den 15 september. Juli samt augusti månader är nämligen den för konstaterande av flyghavreförekomst lämpligaste tiden.

Liksom hittills bör det ankomma på lantbruksstyrelsen att fastställa det antal flyghavrekärnor per kilogram, utöver vilket finförmalning av foderpannmål och spannmålsavrens skall ske, innan varan får försäljas till förbrukare. Det bör vidare ankomma på styrelsen att i anslutning till det föreslagna analystvänet vid uppköp och import av fodersäd meddela erforderliga föreskrifter om såväl provtagningens utförande som de institutioner, genom vilka provtagning och analysering må ske.

Styrelsen framhåller slutligen, att styrelsen har för avsikt att i samverkan med i frågan berörda organisationer snarast få till stånd en intensiv propaganda- och upplysningsverksamhet för bekämpande av flyghavren. I första hand avses att genom planscher och större affischer med beskrivningar sprida kännedom om flyghavren. Därjämte planeras att genom föredrag och skrifter samt genom press och radio meddela upplysningar om flyghavrens spridningssätt, skadliga verkningar m. m. samt om åtgärder till bekämpande av ogräset.

I anslutning till förslaget till ny förordning har lantbruksstyrelsen framlagt ett förslag till ny kungörelse om tillsyn å efterlevnaden av sagda förordning. De föreslagna tillsynsbestämmelserna överensstämmer i allt väsentligt med nu gällande.

Remissyttranden

Samtliga remissinstanser har förordat, att gällande bestämmelser till skydd mot spridning av flyghavre skärpes.

Vad angår frågan om införande av analysväng framhåller *statens jordbruksnämnd*, att den föreslagna analyseringsskyldigheten för den som importerar eller inom landet uppköper spannmål endast torde böra avse

spannmål, som inköpes eller införes till riket för vidare försäljning, vilken begränsning i så fall bör framgå av författningstexten. I detta sammanhang föreslår nämnden en skärpning av bestämmelserna i vad avser importerad spannmål, vilken skall användas till foder. Enligt nämnden skulle det nämligen vara värdefullt om importören ålades att redan i importhamnen finförmala alla partier, som höll högre flyghavrehalt än den tillåtna. Därmed skulle risken för spridning av flyghavre med importerad vara praktiskt taget försvinna. Fördelarna med en sådan anordning skulle enligt nämndens mening vara så betydande att de borde uppväga de därmed förenade olägenheter som tillfälligtvis kunde komma att uppstå, när den svenska fodersädesskörden slagit fel.

Sveriges lantbruksförbund anser likaså, att om det vid analys av importerad fodersäd befinnes att denna innehåller större mängd flyghavrekärnor än tillåtet, finförmalning av säden bör ske i importhamnen. Härigenom skulle sammanblandning med andra partier undvikas. I anslutning till ett yttrande rörande obligatorisk uppgiftsskyldighet för odlare uttalar förbundet, att analys bör verkställas såväl då odlare uppger, att flyghavre förekommer, som då odlaren icke känner till om flyghavre finns eller ej.

Svensk spannmålshandel, ekonomisk förening, påpekar, att under år med stor import av tekniska skäl endast en mindre del av importgodset kan förmalas i hamnarna. Skäl synes ej föreligga att införa en specialregel för år med liten eller ingen import, i varje fall ej förrän det visat sig att förmalning på annan ort skulle ge ett otillräckligt skydd mot flyghavreinfektion.

Svenska bygdekvarnars riksförbund förordar analystväng vid import av foderspannmål och spannmålsavrens. Däremot avstyrker förbundet analystväng vid uppköp av svenskodlad fodersäd från odlare, som uppger att flyghavre förekommer på hans brukningsdel. Sådan fodersäd bör enligt förbundet utan att analys företagits vara underkastad de bestämmelser som avses skola gälla för vara, i vilken flyghavre förekommer. Motiveringen härför är de oerhörda svårigheter, som föreligger för handeln att under lagring i magasin eller silos skilja på olika smärre partier spannmål. Det bör därför i stället föreskrivas, att svenskodlad spannmål från brukningsdel där flyghavre uppgivits förekomma skall fingröpas innan den säljes till förbrukare.

Styrelsen för *Föreningen Sveriges spannmålsintressenter* anlägger i stort sett samma synpunkter på frågan om analystväng och anför följande.

Styrelsen är tveksam om analysering är påkallad för varje flyghavresmittat parti svenskodlad spannmål, som ett handelsföretag uppköper för foderändamål. Ett företags uppköp omfattar sålunda vanligen ett betydande antal partier och en väsentlig del kan utgöras av småposter. Dessa partier brukar merendels sammanblandas till ett enhetligt parti, särskilt när det är fråga om någorlunda likvärdiga kvaliteter. De i en sådan blandning ingående delposterna uppvisar kanske varierande halter flyghavre. För motverkande av flyghavren synes det tillräckligt, att handelsföretaget analyserar den vara det säljer. Det viktiga i detta sammanhang är ju icke om eller i vad mån flyghavre förekommer i de partier handelsföretaget förvärvar direkt från odlare

och tar in på sitt magasin, det viktiga är varans beskaffenhet i detta avseende när handelsföretaget utförsäljer den. Ej heller finner styrelsen det nödvändigt att analyskyldighet föreskrives för parti, som enligt parternas gemensamma uppfattning innehåller en myckenhet flyghavre, som överstiger den medgivna mängden. Vid dylikt förhållande föreligger ju ingen tvekan om att partiet skall finmalas. Analysens uppgift ligger ju i att klarlägga huruvida finmalning erfordras eller ej. Föreligger en betryggande kännedom härom är analysförfarandet onödigt. I vilken grad halten flyghavre överstiger den tillåtna mängden saknar härvid betydelse, eftersom förmalning ändock skall ske. Lika litet synes förmalningsskyldighet erfordras vid handelsföretags försäljning till förbrukare, som själva förmaler spannmålen, t. ex. svingårdar.

Vad härefter angår odlarens uppgiftsskyldighet anser *statens jordbruksnämnd* det med hänsyn till omfattningen av de risker och förluster, som flyghavrens spridning innebär, motiverat att föreskriva skyldighet för odlare av spannmål att vid varje leverans av egen skörd lämna mottagaren en skriftlig uppgift huruvida flyghavre förekommer eller icke på den brukningsdel, varpå spannmålen odlats. Nämnden anför vidare.

Därvid bör straff stadgas såväl för underlåtenhet att fullgöra uppgiftsplikten som för uppsåtligt eller oaktsamt lämnande av felaktig uppgift. Ansvarig för uppgiftspliktens rätta fullgörande synes böra vara innehavaren av fastigheten (ägare eller arrendator), oavsett om denne driver jordbruket själv eller genom anställd person. Härigenom åläggs innehavaren en strikt tillsynsplikt. Därest det aktuella läget icke skulle anses påkalla en sådan generell uppgiftsplikt, är det enligt nämndens mening lämpligt att stadga, att leverans av spannmål från brukningsdel, varå flyghavre förekommer, icke må ske med mindre skriftligt meddelande om förhållandet samtidigt lämnas mottagaren samt att straffbelägga leverans, som sker utan fullgörande av sådan anmälan såväl vid uppsåtligt som oaktsamt överträdelse.

Styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt anser, att bestämmelsen om odlarens uppgiftsskyldighet blir effektiv endast om det föreskrives, att odlaren skriftligen skall uppge, huruvida det på hans odlingsmark förekommer flyghavre eller icke. Det skulle i så fall bli en rutinsak, att dylik uppgift vid alla tillfällen lämnades.

Sveriges centrala fröråd framhåller, att nu gällande bestämmelser i fråga om jordbrukares uppgiftsskyldighet så gott som aldrig efterlevts och att vid leverans av spannmål jordbrukarna nästan utan undantag försummat att lämna något skriftligt meddelande om flyghavreförekomst, även om sådan förekomst på deras brukningsdelar. Frörådet betvivlar för sin del starkt, att det är möjligt att få jordbrukarna att regelbundet lämna ifrågavarande meddelanden, om det ej blir obligatoriskt att vid varje försäljning lämna skriftligt meddelande om huruvida flyghavre förekommer å deras brukningsdelar. Frörådet anser vidare, att det bör åligga köparen att avfordra jordbrukaren sådana uppgifter.

Svensk spannmålshandel, ekonomisk förening, ifrågasätter om ej en skärpning av odlarens uppgiftsskyldighet är berättigad. Föreningen förmodade, att åtskilliga jordbrukare fortfarande saknade kännedom om flyghavrens ut-

seende och att denna ovisshet kunde bidra till ogräsets spridning. En bestämmelse om att varje jordbrukare vid försäljning av fodersäd skulle vara skyldig att skriftligen uppge huruvida flyghavre förekom på hans egendom eller icke, skulle bidra till att varje fodersädesproducent måste uppmärksamma detta problem. Den skärpta uppgiftsskyldigheten kunde enligt föreringen måhända utan att effekten minskades inskränkas till att omfatta de områden, som upptagits i lantbruksstyrelsens förteckning över län eller delar av län, där flyghavreförekomst av någon betydelse konstaterats. Ansvaret för att skriftlig uppgift lämnades borde åvila spannmålsuppköparen, som skulle avfordra varje leverantör sådan uppgift.

Även *Svenska foderämnes- och spannmålsimportörernas förening* förordar uppgiftsskyldighet i den omfattning, som Svensk spannmålshandel föreslagit. *Sveriges grossistförbund* instämmer häri.

Hushållningssällskapens förbund tillstyrker likaså att det skall åligga odlaren att lämna uppgift även då flyghavre icke förekommer å hans brukningsdel, samt att köparen bör införskaffa dessa uppgifter.

Sveriges lantbruksförbund, som förordar obligatorisk uppgiftsplikt, anser att — därest odlaren ej kan avgöra huruvida flyghavre förekommer på brukningsdelen eller icke — odlaren skall vara skyldig meddela denna sin ovisshet till mottagaren, som har att ombesörja att analys av partiet verkställs.

Riksförbundet Landsbygdens folk understryker, att stora områden av landet hittills lyckligtvis undgått att infekteras av flyghavren. Inom dessa områden och gränsområdena mot flyghavredistriktet torde kännedomen om flyghavrens utseende icke vara allmänt spridd. En jordbrukare kan därför med de nu föreslagna bestämmelserna tvingas att lämna intyg om förhållandet, som han icke känner till, och — trots att han varit i god tro — även riskera åtal, därest han lämnat felaktig uppgift om att flyghavre icke förekommit på hans brukningsenhet. Enligt andra bestämmelser åligger det lantbruksstyrelsen att årligen upprätta och kungöra förteckning över områden, där flyghavre av någon betydelse iakttagits. Dylik förteckning torde upprättas på basis av uppgifter erhållna genom hushållningssällskapen. Hushållningssällskapens tjänstemän torde därför med anledning härav och även med den kännedom de i övrigt har om sitt verksamhetsdistrikt vara väl förtrogna med inom vilka områden flyghavre förekommer. Riksförbundet anser det därför lämpligt, att jordbrukare genom hushållningssällskapen lämnas besked om, huruvida det vid dessa kontrollundersökningar eller i annat sammanhang observerats flyghavre å hans brukningsenhet. Riksförbundet föreslår därför, att jordbrukaren skall vara skyldig att, sedan han informerats om att flyghavre förekommer på hans brukningsdel, vid leverans av där odlad spannmål lämna mottagaren skriftligt meddelande om förhållandet.

Jämväl *Sveriges fröengrossistförening* har uttalat sig för en skärpning av bestämmelserna om odlares uppgiftsskyldighet.

Beträffande förslaget att införa uppgiftsskyldighet i handeln mellan köpmän anser *Svenska byggekvarnars riksförbund* — i anslut-

ning till vad förbundet uttalat i fråga om analysskyldighet vid uppköp av svenskodlad fodersäd — att sådan säd, i vilken flyghavre uppgivits förekomma, eller från utrikes ort införd spannmål, i vilken vid analys konstaterats flyghavre, skall fingröpas innan den försäljes till förbrukare. Detta förslag innebär, att den föreslagna skyldigheten för säljare att, då icke fingröpad fodervara passerar flera handelsled, genom anteckning på följesedel, köpekontrakt eller annan skriftlig handling lämna köpare uppgift om huruvida i varan förekommer flyghavre, icke skall omfatta analysresultat eller nummer på analysbevis. Däremot innebär förslaget, att flyghavreförekomst i fodersäd eller spannmålsavrens när den är känd, även om den är av relativt ringa omfattning, medför skyldighet att låta fingröpa varan innan denna säljes till konsument.

Föreningen Sveriges spannmålsintressenter anser, att föreskrifterna vid handel köpmän emellan kan förenklas därhän att säljaren ålägges uppgiva om spannmålen innehåller flyghavre i större myckenhet än medgivet, så att den ej får försäljas till förbrukare i omalet skick. Säljer köpman spannmål utan att lämna sådan uppgift måste han — för att skydda sig själv — låta analysera varan för erhållande av bekräftelse på att halten flyghavre icke kräver att partiet förmales. Därvid står det honom fritt att vid försäljningen eller leveransen uppge analysresultatet, liksom köparen kan fordra uppgift därom ävensom analysuppgiftens nummer och datum.

I anslutning till bestämmelsen att finförmalning icke behöver företagas om spannmålen säljes utan offentligt utbudande erinrar *Svenska bygdekvarnars riksförbund* om att en betydande del av det utsäde, som förbrukas, består av s. k. h e m m a u t s ä d e, d. v. s. sådant utsäde som icke är föremål för offentligt utbudande och icke på något sätt är föremål för kontroll. Riksförbundet ifrågasätter skyldighet för odlarna att låta rensa allt utsäde av egen odling vid av statlig myndighet eller hushållningssällskap godkänd renserianläggning. Förbundet hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte låta undersöka huruvida en sådan skyldighet låter sig genomföras.

Av innehållet i remissvaren kan för övrigt nämnas, att *Sveriges lantbruksförbund* och *Svensk spannmålshandel, ekonomisk förening* påtalat den roll i m p o r t e r a d h a l m spelar vid spridningen av flyghavre. Lantbruksförbundet ifrågasätter om icke i den nya förordningen borde upptagas särskilda bestämmelser, gällande vid import av halm.

Svenska foderämneshandels- och spannmålsimportörernas förening ifrågasätter om det icke borde stadgas att vid tröskning och rensning uppkommande a v r e n s s k a l l b r ä n n a s. Denna avrens innehåller ofta flyghavre och användes till utfodring, varigenom flyghavre kan spridas.

Vidare har *Svenska bygdekvarnars riksförbund* berört den enligt förbundet oklara innebörden av begreppet f i n f ö r m a l n i n g. Förbundet upplyser, att ett inom kvarnindustrien och spannmålshandeln allmänt vedertaget uttryck för den behandlingsmetod, som avses, är »fingröpfung» vilket innebär en fullständig sönderdelning av spannmålets kärna och skal. Inom lokala områden förekommer jämsides med uttrycket fingröpfung även

uttrycket finmalning, men denna benämning är ej vedertagen inom branschen. Förbundet anser det därför angeläget, att det allmänt kända och vedertagna uttrycket fingröpning kommer till användning såväl i den nya förordningen som i den upplysningskampanj som planeras. Möjligen kan uttrycket finmalning eller finförmalning användas parentetiskt.

Jämväl *statens jordbruksnämnd* och *Sveriges lantbruksförbund* anser tveksamhet föreligga om vad som skall förstås med begreppet finförmalning.

Slutligen må nämnas att ett flertal remissinstanser betonat vikten av att den av lantbruksstyrelsen bebådade intensiva propaganda- och upplysningsverksamheten för bekämpande av flyghavren kommer till stånd.

Departementschefen

I proposition nr 6 till 1952 års riksdag konstaterade föredragande departementschefen, att flyghavren blivit ett av vårt lands allra besvärligaste ogräs och att jordbruket i de av ogräset drabbade områdena åsamkades stora ekonomiska förluster genom dess förekomst. Det var således i hög grad angeläget att hindra vidare utbredning av flyghavren. I detta syfte uttalades i propositionen, att åtgärder snarast borde vidtagas för att bland jordbrukare sprida kännedom om flyghavren, dess utseende, växtsätt och skadeverkningar samt de vägar, på vilka den kunde spridas. Denna upplysningsverksamhet borde ankomma på lantbruksstyrelsen i samarbete med bland andra de lägre lantbruksundervisningsanstalterna och hushållningssällskapen. Vid sidan om upplysningsarbetet syntes emellertid även andra åtgärder vara erforderliga. Beträffande handeln med utsäde hade lantbruksstyrelsen — med stöd av frölagen — utfärdat vissa bestämmelser som enligt vad man då ansåg borde minska faran för spridning av flyghavre denna väg. Risken för spridning av flyghavre genom fodervaror kvarstod dock oförminskad och framstod som så allvarlig att en lagstiftning, som öppnade vägen till en viss kontroll även över handeln med dessa varor, icke syntes kunna undvaras. Med hänsyn härtill framlades i propositionen ett förslag till förordning med vissa bestämmelser till motverkande av spridning av flyghavre. Sedan förslaget antagits av riksdagen, utfärdades gällande förordning i ämnet den 21 mars 1952.

Som framgår av lantbruksstyrelsens nu gjorda framställning var emellertid de vidtagna åtgärderna icke tillfyllest för att hindra flyghavrens fortsatta utbredning. Styrelsen har därför skärpt fordringarna på utsädesvara, som utbjudes till försäljning. Från och med den 1 juli 1956 gäller sålunda, att flyghavre icke alls får förekomma i statsplomberad utsädesvara. Tidigare hade en myckenhet av två flyghavrekärnor per kilogram vid statsplombering av vanlig bruksvara varit tillåten. Vidare har styrelsen föreskrivit, att i annan utsädesvara, som må saluhållas, antalet flyghavrekärnor icke får överstiga två i stället för tidigare fem per kilogram. Dessa föreskrifter är dock enligt vad styrelsen nu framhåller icke tillfyllest. För att åstadkom-

ma en effektiv bekämpning av flyghavren anser styrelsen det därför vara nödvändigt att genomföra skärpt kontroll även i fråga om fodersäd. Med hänsyn till den alltmer ökade spridning som flyghavren fått här i landet anser också jag, att skärpta bestämmelser måste genomföras även när det gäller fodersäden.

Jag har intet att erinra mot lantbruksstyrelsens förslag att fodervara, som innehåller flera flyghavrefrön än tillåtet, endast må säljas efter föregående finförmalning. Med hänsyn till att viss oklarhet synes vidlåda begreppet finförmalning, bör, såsom en remissinstans föreslagit, av författningstexten framgå att härmed avses sådant förfarande som jämväl kallas fingröpfung. Liksom hittills bör bestämmelsen om finförmalning icke gälla vid försäljning till köpman för hans rörelse eller vid försäljning som sker utan offentligt utbudande.

Lantbruksstyrelsen föreslår viss skärpning av skyldigheten för jordbrukare att, om flyghavre förekommer på hans brukningsdel, vid leverans av där odlad spannmål lämna mottagaren skriftligt meddelande därom. Hittills har enligt uttryckligt stadgande underlåtenhet att lämna sådant meddelande kunnat straffas blott om jordbrukaren ägt vetskap om förekomsten av flyghavre. Lantbruksstyrelsens nu avgivna förslag innebär, att för straffs inträde ej längre skall fordras bevisning om sådan vetskap utan blott att jordbrukaren vid underlåtenheten att lämna meddelande gjort sig skyldig till oaktsamhet. Det skall alltså enligt förslaget åligga jordbrukaren att undersöka huruvida flyghavre förekommer på brukningsdelen. Vid remissbehandlingen har från flera håll uttalats den meningen, att odlaren borde åläggas att uppge huruvida flyghavre förekommer *eller icke* å hans brukningsdel. Uppgift skulle alltså städse lämnas. Med hänsyn till den vikt jordbrukarens uppgiftsskyldighet har vid bekämpandet av ifrågavarande ogräs tillstyrker jag den föreslagna utvidgningen av uppgiftsskyldigheten. I fall då jordbrukaren är oviss huruvida flyghavre förekommer eller ej, bör han dock, såsom några remissinstanser framhållit, i stället ha rätt att uppge detta för mottagaren. En uppgift med sådant innehåll bör, liksom meddelande att flyghavre förekommer, alltid medföra skyldighet för uppköparen att analysera varan innan den försäljes till förbrukare. Jag förutsätter, att varje odlare i eget intresse kommer att noga undersöka huruvida flyghavre förekommer eller ej. Har han konstaterat att brukningsenheten är fri från flyghavre, kan han nämligen genom positivt meddelande härom undgå den analyskostnad, som i annat fall kommer att belasta honom. Enligt min mening bör uppgiftsskyldigheten fortfarande vara gällande i hela riket.

Som framgår av lantbruksstyrelsens framställning har avsaknaden av bestämmelser rörande analyskyldighet vid import av fodersäd bidragit till en ökning av flyghavreförekomsten i landet. Särskilt har detta kommit till synes efter den omfattande importen av fodersäd vintern 1955/56. Denna säd visade sig nämligen i hög grad bemängd med flyghavrefrön. Det är givetvis angeläget att i möjligaste mån söka förhindra fortsatt spridning av flyghavre genom importerad spannmål. Jag tillstyrker därför att obligato-

risk analyskyldighet införes vid import av foderspannmål. Därvid bör föreskrivas, att provtagning och analys av fodervaran skall ske, innan varan fraktas från importorten. Som i några remissvar förordats bör — för att ytterligare stärka importskyddet — jämväl finförmalning av varan ske å importorten, om nyssnämnda undersökning visat att varan håller icke tillåten mängd flyghavrefrön. Om särskilda omständigheter därtill föranleder bör dock lantbruksstyrelsen äga medge undantag från bestämmelserna om att undersökning rörande förekomst av flyghavre och finförmalning skall ske i importorten. Sådana år då omfattande import sker torde nämligen på grund av bristande lagrings- och förmalningsmöjligheter i importorten svårigheter kunna uppstå att tillämpa dessa bestämmelser på samtliga inkomna varupartier. Vidare torde det icke alltid vara möjligt, att få officiell analys snabbt utförd i importorten. Därest varan är avsedd att direkt från fartyg fraktas vidare, kan det då uppstå olägenhet och kostnad för importören om analysresultatet skall avvaktas innan vidaretransport sker. I sådana fall torde ofta finnas möjlighet för importören att få i vederbörlig ordning uttaget prov analyserat hos affärsföretag i importorten. Skulle sådan analys visa, att flyghavre ej förekommer eller förekommer blott i så ringa omfattning att finförmalning med säkerhet bedömes ej erforderlig, synes ej finnas tillräckliga skäl för att vidaretransport av varan ej skall få ske. I här avsett fall skall givetvis analys av provet företagas även av officiellt kontrollorgan och resultatet av sådan analys avvaktas innan varan, om så erfordras efter finförmalning, säljes till förbrukare. Den av mig förordade dispensmöjligheten, som närmast avser de nu angivna fallen, bör emellertid tillgripas blott då eljest avsevärd olägenhet skulle uppstå. Ett genomförande av de föreslagna åtgärderna skulle enligt min mening innebära, att faran för spridning av flyghavre genom importerad spannmål begränsas så långt detta nu är praktiskt möjligt.

Mot förslaget att införa analyskyldighet vid förvärv av foderspannmål från odlare, som uppger att flyghavre förekommer på hans brukningsdel, har vid remissbehandlingen i några fall uttalats betänkligheter. Det har sålunda anmärkts, att fodersäd, som kommer från sådan brukningsdel, alltid borde fingröpas, innan den såldes till förbrukare. Undersökning skulle då vara onödig. Jag anser dock att något avsteg från principen om analyskyldighet icke bör göras. En sådan skyldighet har enligt min mening ett betydande värde ur kontrollsynpunkt, särskilt då varan går genom flera mellanbänder. Som jag tidigare antytt bör analyskyldigheten gälla även i sådana fall då odlaren uppgivit, att han icke vet huruvida flyghavre förekommer på hans brukningsdel.

När en fodervara vid handel mellan köpmän passerar flera handelsled, är det av vikt att man vid varje tidpunkt har kännedom om huruvida varan innehåller otillåten mängd flyghavre. Som lantbruksstyrelsen förordat torde därför böra föreskrivas skyldighet för säljare att, evad köparen påfordrar det eller icke, genom skriftlig handling (t. ex. följesedel eller köpekontrakt) lämna köparen uppgift huruvida i varan förekommer flyghavre

i sådan mängd, att den icke får saluhållas utan finförmalning. Är så fallet bör vid försäljning jämväl angivas analysresultatet samt analysbevisets nummer och datum.

För överträdelse av förordningens bestämmelser torde såsom lantbruksstyrelsen föreslagit böra stadgas dagsböter. Den av jordbruksnämnden berörda frågan om vem ansvaret för en överträdelse skall träffa torde få avgöras enligt allmänna rättsgrundsatser.

Jag har intet att erinra mot lantbruksstyrelsens förslag att den förteckning, som styrelsen har att upprätta över områden, där flyghavreförekomst iakttagits, upprättas och kungöres före den 15 september varje år i stället för som hittills före den 1 augusti.

I den föreslagna författningstexten har i stället för begreppet brukningsdel använts »brukningsenhet». Detta innebär ej någon saklig ändring av lantbruksstyrelsens förslag utan blott en anpassning till den terminologi, som numera införts i ett flertal författningar, bl. a. jordförvärvslagen.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda närmare föreskrifter rörande tillsynen av efterlevnaden av de föreslagna bestämmelserna.

De vid remissbehandlingen väckta frågorna om föreskrifter till skydd för att flyghavre sprides genom importerad halm och s. k. hemmautsäde är jag icke beredd att utan ytterligare utredning upptaga till behandling.

Jag vill slutligen framhålla den stora betydelsen av att jordbrukarna bibringas kännedom om flyghavrens utseende, spridningssätt och skadliga verkningar samt om lämpliga åtgärder för dess bekämpande. Det är därför angeläget att den av lantbruksstyrelsen tilltänkta, utökade propaganda- och upplysningsverksamheten, vilken är avsedd att bedrivas i samverkan med berörda intresseorganisationer, snarast kommer till stånd.

I överensstämmelse med det anförda har inom jordbruksdepartementet upprättats förslag till *förordning med vissa bestämmelser till motverkande av flyghavre*, avsedd att ersätta gällande förordning i samma ämne. Förordningen torde lämpligen böra träda i kraft den 1 juli 1957.

Föredraganden hemställer härefter, att ifrågavarande författningsförslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gunnar Eklund

Bilaga

(Lantbruksstyrelsens förslag)

Kungl. Maj:ts förordning

med vissa bestämmelser till motverkande av spridning av flyghavre

Kungl. Maj:t har, med riksdagen, funnit gott förordna som följer.

1 §.

Spannmål eller spannmålsavrens, som ej undergått finförmalning, må ej saluhållas eller säljas som fodervara, om däri förekomma frön av flyghavre (*Avena fatua* och *Avena sterilis*) i större antal än som är tillåtet enligt av lantbruksstyrelsen utfärdade föreskrifter.

2 §.

Det i 1 § stadgade förbudet skall ej gälla försäljning till köpman för hans rörelse och ej heller annan försäljning från den som odlat spannmålen, om den sker utan offentligt utbudande.

3 §.

Jordbrukare är skyldig att, om flyghavre förekommer på hans brukningsdel, vid leverans av där odlad spannmål lämna mottagaren skriftligt meddelande om förhållandet.

4 §.

Den som för foderändamål uppköper svenskodlad spannmål av odlare, på vars brukningsdel jämlikt 3 § flyghavre uppgives förekomma eller från utrikes ort till landet inför spannmål är skyldig att låta provtaga och analysera varan med avseende på halt av flyghavre enligt av lantbruksstyrelsen utfärdade föreskrifter.

5 §.

Vid försäljning mellan köpmän i och för deras rörelse är säljare, evad det av köparen påfordras eller icke, pliktig att å följesedel eller köpekontrakt eller genom annan skriftlig handling lämna köpare uppgift om huruvida i varan förekommer flyghavre i sådan mängd, att den jämlikt 1 § icke får säljas utan finförmalning och, om så är fallet, jämväl ange analysresultatet samt analysbevisets nummer och datum.

6 §.

Överträder någon uppsåtligen eller av oaktsamhet det i 1 § stadgade förbudet eller underlåter någon att fullgöra i 3 och 5 §§ föreskriven uppgiftsskyldighet eller i 4 § föreskriven undersökningsskyldighet, straffes med dagsböter.

7 §.

Det åligger lantbruksstyrelsen att före den 15 september varje år upp-
rätta och kungöra förteckning över de län eller delar av län, där flyghavre-
förekomst av någon betydelse iakttagits.

8 §.

I fråga om tillsynen å efterlevnaden av denna förordning meddelas be-
stämmelser av Konungen.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt
därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.
Samtidigt upphäves förordningen den 21 mars 1952 (nr 142) med vissa be-
stämmelser till motverkande av spridning av flyghavre.